

הסוד של המושב החרדי קוממיות: כפר

קטן וצדיקים בו מעט

קוממיות הוא מושב חרדי קטן ושכוח אל בנגב. המשטרה חושדת כי בחצרות המוזנחות מסתתר סוד נורא: שניים מתושבי המקום חשודים שהתעללו מינית בילדי המושב במשך שנים. אין כמעט בית שאין בו נפגע ורבים אומרים שראו את המעשים: במכולת, על ספסל, ליד המקווה. אבל הכל שותקים, מחפים ומנדים את מי שניסו להיאבק. לבסוף הוגש כתב אישום נגד אחד החשודים; החשוד העיקרי לא ממהר לחזור ארצה. "הארץ השבוע" מפרסם לראשונה את סיפורה המלא של מה שעשויה להפוך לאחת מפרשיות ההתעללות החמורות בתולדות המגזר החרדי

[תמר רותם](#)

תצלומים: יובל טבול

30.07.2010 22:42

[תגובות 5 שתף בפייסבוק](#)

בצהרי יום לקראת סוף מאי, אשה השתרכה לאטה בכביש הכניסה למושב החרדי קוממיות, הסמוך לקרית גת. למראה מכונית יחידה במרחק נעמדה האשה, שבגדיה כהים וכיסוי ראשה משתפל כמעט עד עיניה, וסוככה על עיניה בכף ידה מפני השמש. היא עקבה אחר המכונית במבטה, וכשזו חלפה על פניה, נגלה המבע הקדורני והחשדני על פניה, כמו מבהיר: זרים אינם רצויים כאן.

מבטים חשדניים נשלחו גם מבעד לתריסים מוגפים למחצה, במושב הסגור שתושביו חסידים. למראית עין הכל כרגיל: כלבים נובחים, חמור נוער מרחוק ותינוקות של בית רבן חוזרים בקולות דקיקים על האל"ף-בי"ת ב"חדר". אבל מתחת לפני השטח, ציפייה דרוכה, פחד גדול. פחד שמא יתגלה הסוד של המושב וכעין ביב שופכין יפרוץ החוצה ברעש אדיר והצחנה תעלה עד לב השמים.

המשטרה חושדת שבמושב הזה התרחש, במשך שנים, ניצול מיני של עשרות ילדים ובני נוער, על ידי אחד התושבים, ששמו שמשון וולצר. הפרשה היא מהקשות שידע הציבור החרדי בשנים האחרונות, לא רק מבחינת המספר הגדול של הנפגעים ומשך הזמן, כ-20 שנה על פי החשד, שהחשוד פעל באין מפריע, אלא גם בגלל ההשפעה המדהדת של המעשים. לפי החשד, מקצת הקורבנות של וולצר פגעו בילדים אחרים, קטנים מהם. על רקע זה, מתחדדת עוד יותר עוצמת נזק הטיוח וההשתקה, לכאורה, של הממסד הרבני השולט במקום ללא מצרים. פרטים

רבים בפרשה אסורים בפרסום

במשך חודשים ניהלה המשטרה חקירה סמויה נגד וולצר. במהלכה אף עלה החשד שחלק מהנחקרים עברו התעללות מינית על ידי אדם נוסף. נגד החשוד הנוסף, שהיה קטין בעת שביצע את רוב העבירות המיוחסות לו, הוגש לפני כשבועיים כתב אישום בגין מעשים מגונים ומעשי סדום בשנים 1998-2004, והוא שוחרר למעצר בית. ואולם נגד וולצר לא הוגש כתב אישום, כי הוא לא היה בארץ באותה עת. באפריל השנה הוא נסע לארצות הברית לגייס תרומות לתלמוד התורה ובית הכנסת במושב, וכשהבין שהטבעת מתהדקת סביבו, העדיף שלא לשוב לישראל, ואף נעדר מחתונת בנו בבני ברק לפני כחודש.

הפרקליטות החליטה באחרונה שלא לבקש צו הסגרה נגדו, בגלל מורכבות ההליך, בין השאר בשל התיישנות חלק מהעבירות. אבל אין באי מיצוי ההליך המשפטי כדי להמעיט בחומרת הפרשה, כפי שהיא מצטיירת מהחקירה.

בחקירה, שהתנהלה על ידי היחידה המרכזית של מרחב לכיש, נגבו עשרות עדויות מקורבנות ומבעלי תפקידים, בהם רב המושב, מנהל תלמוד התורה וחברי ועד היישוב, בנוגע לחשדות נגד השניים. תושבים ואף חלק מהקורבנות אמרו בחקירות שהללו ידעו במה מדובר והובאו לפנייהם תלונות, אך רובם הכחישו ששני החשודים התעללו מינית.

ככל הידוע, עד לחקירת המשטרה לא הוגשו תלונות בעניין זה לרשויות הרווחה. חבר הכנסת דני דנון (ליכוד), יו"ר הוועדה לזכויות הילד, פנה לפני כחודש במכתב לשר הרווחה, יצחק הרצוג, וביקש שיבדוק "כיצד קרה כי גורמי הרווחה לא עורבו וכיצד הקורבנות הרבים לא זכו וזוכים לטיפול מצד רשויות הרווחה". דנון סבור כי "מדובר על הזנחה פושעת ורשלנות מצד הרשויות אשר נכשלו בטיפול במעורבים, הן מצד גורמי הרווחה והן מצד גורמי האכיפה". תשובה למכתבו טרם התקבלה.

רב המושב, מנדל מנדלסון, סירב לענות לשאלות "הארץ" בנושא. "אני לא הכתובת", אמר שוב ושוב. אשתו של מנהל תלמוד התורה, הרב חיים קנפלמאכר, אמרה, בשם בעלה, שהוא הלך לחקירות "כי אין ברירה, אבל אנחנו לא נשתף פעולה עם העיתונות". חברי ועד המושב שאליהם פנה "הארץ" סירבו להגיב.

הטומאה שורה

קוממיות הוקם ב-1950 כמושב חקלאי, אך רק מעטים מתושביו עוסקים כיום בחקלאות או במשק חי. זהו מקום שכוח אל. עזובה שולטת בכל: בתי סוכנות קטנים, כעורים, מוקפים חצרות שהעלו עשבי פרא. ליד הכניסה לגן המשחקים היחיד במושב מתנוסס שלט המורה על שעות פעילות נפרדות לבנים ולבנות. השלט הזה מדגים את הפער בין ההקפדה על טוהר מידות לבין המעשים שנעשו במושב, לטענת המשטרה; בין ההקפדה על קוצה של ההלכה בעניינים

שוליים, לעצימת עיניים כשמדובר בדיני נפשות. כך, למשל, על פי החומרות (פסיקה לחומרה) שהנהיג רב המקום, אסור לגדל עזים, כי עז נחשבת בהמה גזלנית וחלק מהפוסקים אסרו לגדלה. המשפחות הספורות שהחליטו להתעלם מההוראה הוקעו.

אין זו הפעם הראשונה שהמושב הזה מסתיר סוד אפל. כאן הוסתר בשנות ה-60, למשך זמן מה, יוס'לה שוחמכר (ראו תיבה בעמוד זה). כיום נמצא כאן במעצר בית בן ציון מילר, החשוד שהעביר לפני כשנתיים מזוודות מלאות סמים לשלושה בלדרי סמים חרדים.

אחד התושבים, שכמו כל המרואיינים לכתבה זו ביקש ששמו לא יפורסם, מחשש שינודה, אמר "שהמקום לא התפתח בגלל "הטומאה ששורה עליו".

קשה להסביר כיצד במושב שחיים בו 340 תושבים בלבד - פחות מ-40 משפחות, המשתייכות לשלוש החסידויות הגדולות גור, בעלז וויז'ניץ - איש לא ידע. זאת, אף שלדברי תושב המקום, (שחזקו על ידי חוקרי המשטרה, "אין כמעט בית שאין בו מת" (כלומר נפגע

ראשית הפרשה בהטרדות המיניות לכאורה של וולצר לפני 19 שנה, כשהיה רב בתלמוד תורה. חוקרי המשטרה סבורים כי עם השנים הטרדותיו נעשו חמורות יותר ויותר. דור של ילדים הפכו למשרתי מין, אמרו החוקרים. בהתאם לסטטיסטיקות המוכרות במקרים מעין אלה, מקצתם נהפכו לתוקפים בעצמם.

מחומרי החקירה אף נראה שכעין תרבות מינית חריגה התפתחה בקרב מקצת מנערי המושב, שכללה פעילות מינית, לעתים בהסכמה ולעתים בכפייה, ושפה פנימית סביב פעילות זו. הביטוי "ללכת מכות", למשל, שימש שם קוד להתגוששויות ונגיעות בעלות אופי מיני, שהובילו לא פעם למעשים בכפייה.

רבים מהעדים, הנשואים כיום וגרים מחוץ למושב, לא הסכימו להתלונן כדי שלא להיחשף. על חלק מהמעשים חלה התיישנות. כך קרה שמתוך כ-40 מקרים המעלים חשד לפגיעה על ידי וולצר, נאספו בידי המשטרה תלונות ועדויות מ-16 קורבנות לכאורה, שהיו בני 7-16 בעת ביצוע המעשים. נגד החשוד הנוסף התלוננו שניים.

המעשים היו תכופים ונעשו לאור יום, ברפתות ובלולים שעומדים בשנים האחרונות בשממונם, או בשדות המקיפים את המושב. מהעדויות שגבו החוקרים עולה כי דפוסי פעולתם של החשודים העיקריים היו דומים: היטפלות לילדים קטנים בדרך כלל, בני 9-10 ויותר, לרוב ממשפחות שאינן במעמד גבוה במושב. וולצר נהג לאסוף אותם מתלמוד התורה או מבית הכנסת במכוניתו. לעתים היה מתעלל בהם במקווה.

במשך השנים, כך מספרים במושב, במכולת, על ספסל בגן הציבורי ובבית הכנסת, תושבים היסו את קולם כשסיפרו על תקריות שראו: הבזק של גופות עירומים שנגלה מבעד לחלונות מכונית חונה, ילד מתגושש עם וולצר בין השיחים, תנועות חשודות ליד המקווה במושב

מנגד פעל מנגנון ההכחשה. היו שטענו בשכנוע עצמי רב שאצלם זה לא קרה. "לי יש בנות והוא פגע בבנים", אמרה מישהי. אף כי לפי החשד, הפגיעה היתה בילדים משני המינים. "אני עבדתי כל היום ברפת. משעה מוקדמת הייתי טרוד בפרנסת משפחתי, לא שמעתי ולא ידעתי", אמר "תושב אחר, "אני מזועזע. אבל האמת, אני לא מעז לשאול את ילדי אם הם נפגעו

הלם מוחלט

במשך שנים היה וולצר אימת המושב, מספרים תושבים. ילדים הוזהרו להתרחק ממנו. "בגיל ממש קטן ידענו שהוא מסוכן", סיפר תושב המקום, בשנות העשרים לחייו. לדבריו, במקום "שוטרים וגנבים", ילדי המושב המציאו משחק תופסת שנקרא "שמשון וולצר

בכל פעם שהמעשים נחשפו, התלוננו תושבים, ובהם הורים לילדים שנפגעו, לפני רבנים. מעדויותיהם של כמה תושבים עולה כי הם הושתקו פעם אחר פעם, באמתלה שהעניין יטופל, או שמדובר במקרים שאבד עליהם הכלח.

מחאת ההורים אמנם הביאה לכך שוולצר הפסיק ללמד ילדים כבר לפני 18 שנים, אבל בניגוד לכל היגיון, ניתנו לו משרדים בבניין התלמוד תורה, שבהם הקים מפעל לתפילין. מאחת העדויות שנשמעה לפני החוקרים עולה, שכשזעקת ההורים עלתה בשנית, הובא עסקן מירושלים שהופקד על הטיפול בוולצר. אך בסופו של דבר, לדברי החוקרים, הוחלט להרחיקו מהמקום והוא נשלח לחו"ל לאסוף כספים בשביל המושב. אבל כמגייס כספים הוא רק צבר כוח.

כל עוד לא הוכנסה המשטרה בסוד העניינים, נמשכו המעשים, לפי החשד. בין הורי הילדים הנפגעים היו שבחרו לעצום עיניים, לא שאלו את הילדים ולא טיפלו בהם, מחשש שהמידע ידלוף ויפגע בסיכויי המשפחה להשיג שידוכים טובים. גם כיום נוקטים התושבים שפה מרדדת: "הוא טיפל בזה, בבת של ההוא". טיפל, לא "אנס", לא "התעלל

עוצמת ההכחשה במושב עולה בעדות שגבו החוקרים מאחד מחברי הוועד. העד גולל בשצף, בזו אחר זו, "שמועות" הנוגעות ל-20 מבני המושב שהוא נוקב בשמותיהם. בהם כאלה שוולצר פגע בהם לכאורה כשהיו קטינים, ואחרים שנפגעו על ידי אחרים. לשאלת החוקרים מדוע לא התלונן "במשטרה, הוא התחמק וענה שהמקרים "נעשו פעם, לא בתקופתי. לא יכולנו לדעת מתי בדיוק

הוא הסביר לחוקרים ש"הקורבן שנפגע לא מספר וזה טבעי ככה. וממה שאני שומע, שרוב ההורים של הילדים שנפגעו לא שמעו כלום ולא ידעו מזה... הם פחדו לשאול את הילדים כדי לא לעורר טראומה בהם. ולא זכור לי בדיוק מתי ועם איזה הורים דיברתי לגבי שמשון והם אמרו שזה סיפור ישן ואי אפשר לעשות עם זה כלום, ובעיקר זה עלול לפגוע בשידוכים אם זה "מתפרסם לגבי הילדים שלהם. אנו מפחדים שזה יזיק יותר

מדוע אם כן הוא מספר את הסיפור היום? "אנחנו רוצים שיהיה לזה סוף למען שלום ילדינו",

אמר. מאוחר יותר הוא נזכר שאחד הקורבנות, שהתלונן נגד החשוד הנוסף דווקא, סיפר לו לפני שנתיים על ההתעללות המינית שעבר.

קשר השתיקה היה כמעט בלתי ניתן להתרה. חוקרי המשטרה באו לבתי האנשים שייתכן כי נפגעו בילדותם וביקשו שיעידו; הם פקדו ישיבות בבני ברק, שתלמידיהן הם משכבת הגיל שהיתה במגע עם החשוד ותיחקרו אותם. רבים לא שיתפו פעולה. אחרים, שהסכימו, חזרו בהם לאחר שאוימו. אבל מקצת מהנפגעים הגישו תלונות.

מעדויותיהם עולה כי אף שרווח להם מעצם העדות, לא תמיד היה די בכך לשכנעם להתלונן או להתעמת עם התוקפים. "זה לא נעים לי, הוא מבוגר", תירץ אחד מהם. הורים לקטינים לא שיתפו פעולה, מחשש שהעדות תזיק לסיכויי השידוך של בניהם. בשל כך, רוב המתלוננים בתיק הם בוגרים שאין להם כיום קשר עם המושב, מקצתם כאלה שעזבו את הדת.

רק כיום, לאחר 20 שנה, סיפר אחד המתלוננים נגד וולצר על מה שאירע בילדותו, אירוע יחיד, שהרס אותו, לדבריו. הוא היה בן תשע כשוולצר הציע לו טרמפ מבית הכנסת הביתה. "זה היה בערב, אבל לא חשדתי בכלום, כי הוא היה הרעבע' שלי בשנה קודמת", הוא סיפר, "האמת, אפילו שמחתי לנסוע אתו במכונית

לדבריו, הם לא הגיעו לביתו, אלא ללול בפאתי המושב. "הייתי ילד תמים", סיפר המתלונן, "הוא התחיל להוריד לי את המכנס, לשחק לי בגוף. כשהתנגדתי, הוא לקח את הגרטל (חגורת דקיקה של חסידים, ת"ר) וקשר אותי אליו. אני לא זוכר כמה זמן זה נמשך ואיך חזרתי הבית

זמן רב שמר על הסוד. הוא לא סיפר מה שידע, ש"זה היה דבר בשגרה ללכת אתו", כדבריו, ש"חברים דיברו על מה הם עושים אתו, דברים מיניים שלא אמורים לקרות לילדים". אשה שבנה התלונן אמרה ש"עד ששמענו מה קרה לבן, לא ידעתי שיש כזה דבר. הבנים הגדולים שלי רצו להרוג אותו במכות, אבל ריחמנו על אשתו ועל הילדים". היום, במבט לאחור, היא מכה על חטא: "אני שואלת את עצמי מה עשיתי? איך התייחסתי לזה? רק צעקנו שיסלקו אותנו מהתלמוד "תורה והאמנו למנהל. למה לא הלכנו למשטרה

איש טוב

למרות מעשיו לכאורה, שהיו ידועים לכל, וולצר התהלך עד לאחרונה באיצטלה של צדיק. הוא אף התמנה לאחראי על בית הכנסת ושיפץ אותו על חשבוננו. תושב המקום העיר ש"כנראה כדי לקבל כבוד במושב צריך לאנוס ילדים". הדובר הוא אחד הצדיקים היחידים בסדום. הוא ומשפחתו, אף שלא העזו לפנות למשטרה כי חששו מ"דין מוסר", נאבקו בוולצר ללא לאות, בדרכים המקובלות בחברה החרדית. הם פנו תחילה למנהל התלמוד תורה ולרב המושב, ובהמשך העידו על המעשים בבית דין רבני בבני ברק, אבל לשווא. ברבות השנים הם "סומנו" ונודו. האצבע המאשימה של המושב מופנית כיום אליהם. הם מוחרמים. לא נותנים להם לעלות

לתורה בשבתות בבית הכנסת. איש אינו פונה אליהם בדברים. לילדיהם אין עם מי לשחק

ולא רק הם. אחד המתלוננים אמר שהוא "המנודה כיום במושב. אני לא מרגיש הקלה, להיפך", "אמר, "אני מפחד שאנשי המושב יעשו קומבינה ושהמטרה לא תלך עד הסוף

גם המתלונן על החשוד הנוסף אינו חש הקלה מהגשת כתב האישום. עוד מעט ימלאו לו 20 שנה. לפי החשד, במשך כארבע שנים, מגיל 9 עד 13, נהג החשוד לקרוא לו בזמן סעודה שלישית בבית הכנסת ולהתעלל בו בשטח מוסתר מאחורי גדר חיה, ליד מקווה הנשים

בפעם הראשונה הלכתי בתמימות. לא התנגדתי", סיפר המתלונן ל"הארץ", "קפאתי במקום. לא הבנתי מה קורה". ככל שהמעשים נמשכו והשתכללו, הבושה גברה. "ידעתי שזה לא בסדר. הייתי בהלם טוטלי. היו לי כאבים". לדבריו, הוא נאנס פעמיים ובכל פעם הזהיר אותו החשוד לשמור סוד. הוא ציית, הוא אומר, כי החינוך בחברה החרדית הוא להישמע לכל אדם בוגר. לדבריו, ההתעללות פסקה בגיל 13, כשעבר לישיבה, אבל הוא נשר מהישיבה בתוך זמן קצר

במהלך החקירה בפרשה התברר שלפני שנתיים נפתחה נגד המתלונן חקירה בחשד שהוא עצמו פגע בקטין, אבל התיק נסגר מחוסר ראיות. לחוקרי המשטרה הוא אמר: "לא מכחיש את זה. היו דברים שאני סבלתי מהם בתור ילד". בשיחה עם "הארץ" אמר שהוא מצר על כך ש"פגעתי בחוסר מודעות בילד אחר". לדבריו, "כשאני מסתכל על האחים שלי, אני לא יודע אם הם מאושרים, אבל הם נשואים ויש להם חיים נורמליים. אני מסתכל עלי. מגיל 16 אני מסתובב מחוץ לבית, דואג לעצמי. ואין למי לבכות. בעיני, החרדים הם אנשים צבועים. אמא שלי אמרה לי: לא כל המושב צריך לסבול בגללך". אני לא כועס על אמא שלי. היא פוחדת. באתי אליה הביתה וסיפרתי לה הכל. היא אומרת שהיא לא ידעה מזה, שהמעשים נעשו מזמן, שזה פאסה. "הכי כואב לי שהיא לא הלכה אתי להתלונן

"נשכנע את ביהמ"ש בחפותו "

עורכי הדין יהודה פריד וטל גבאי, המייצגים את שני החשודים, מסרו כי וולצר נסע לארצות הברית "לשליחות שגרתית מטעם מוסדות החינוך במושב, עוד לפני שידע כי הנו מבוקש לחקירה, נסיעה ממנה לא שב עד היום. כשיחליט לשוב ארצה יילחם על האמת שלו. כספיח לחקירה זו עלה שמו של מרשינו, כחשוד אף הוא בעבירות דומות

המתלונן בתיק נחקר בעברו כחשוד במעשי סדום בקטינים, תיק שנסגר בשל קשיים בהוכחת הראיות נגדו. המתלונן נפלט מהחברה החרדית בשל אי התאמה. כל בר דעת שקורא את עדויותיו... מבין כי מדובר במתלונן שבלשון המעטה סובל מבעיות מהימנות, ובולט לעין רצונו העז לפגוע בחברה החרדית בכלל, ובמשפחת וולצר בפרט. אנו סבורים כי עדותו לא תחזיק "כלל ועיקר

עורכי הדין הוסיפו כי "בית המשפט, בשורה של החלטות, שיחרר את מרשנו מכל המעצרים

"שהיה נתון בהם. אנו סבורים כי נוכל לשכנע את בית המשפט... בחפותו

משמועות לכתב אישום

- ינואר 2010 - המשטרה מקבלת מידע מודיעיני ולפיו תושב קוממיות, שמשון וולצר, תקף מינית ילדים במושב החרדי, ב-20 השנים האחרונות
- פברואר - חוקרי המשטרה מתחילים לגבות עדויות מתושבי קוממיות. גביית העדויות נעשית בחשאי ומחוץ למושב, בשל חשש העדים לנידוי חברתי
- אפריל - וולצר טס לארה"ב. השוטרים באים למושב. רב היישוב נחקר
- תחילת מאי - אשתו של וולצר וילדיו עוזבים את המושב ומצטרפים אליו בחו"ל
- במאי - נעצר החשוד השני בפרשה, גם הוא תושב קוממיות, בחשד שתקף מינית ילדים 25 במושב
- במאי - אחד מבניו של וולצר מתחתן בבני ברק. שוטרים אורבים בסביבה, בציפייה שהאב 26 יבוא, אך לשווא
- ביוני - החשוד השני משוחרר למעצר בית 30
- ביולי - מוגש כתב אישום נגד החשוד השני, על מעשים מגונים ואונס בשנים 1998-2004. 13 החשוד מכחיש את האישומים

מושב קוממיות. הוקם ב-1950 כמושב חקלאי, אך כיום רק מעטים מ-340 תושביו עוסקים בחקלאות

קשר השתיקה היה כמעט בלתי ניתן להתרה

[פייסבוק טוויטר](#)